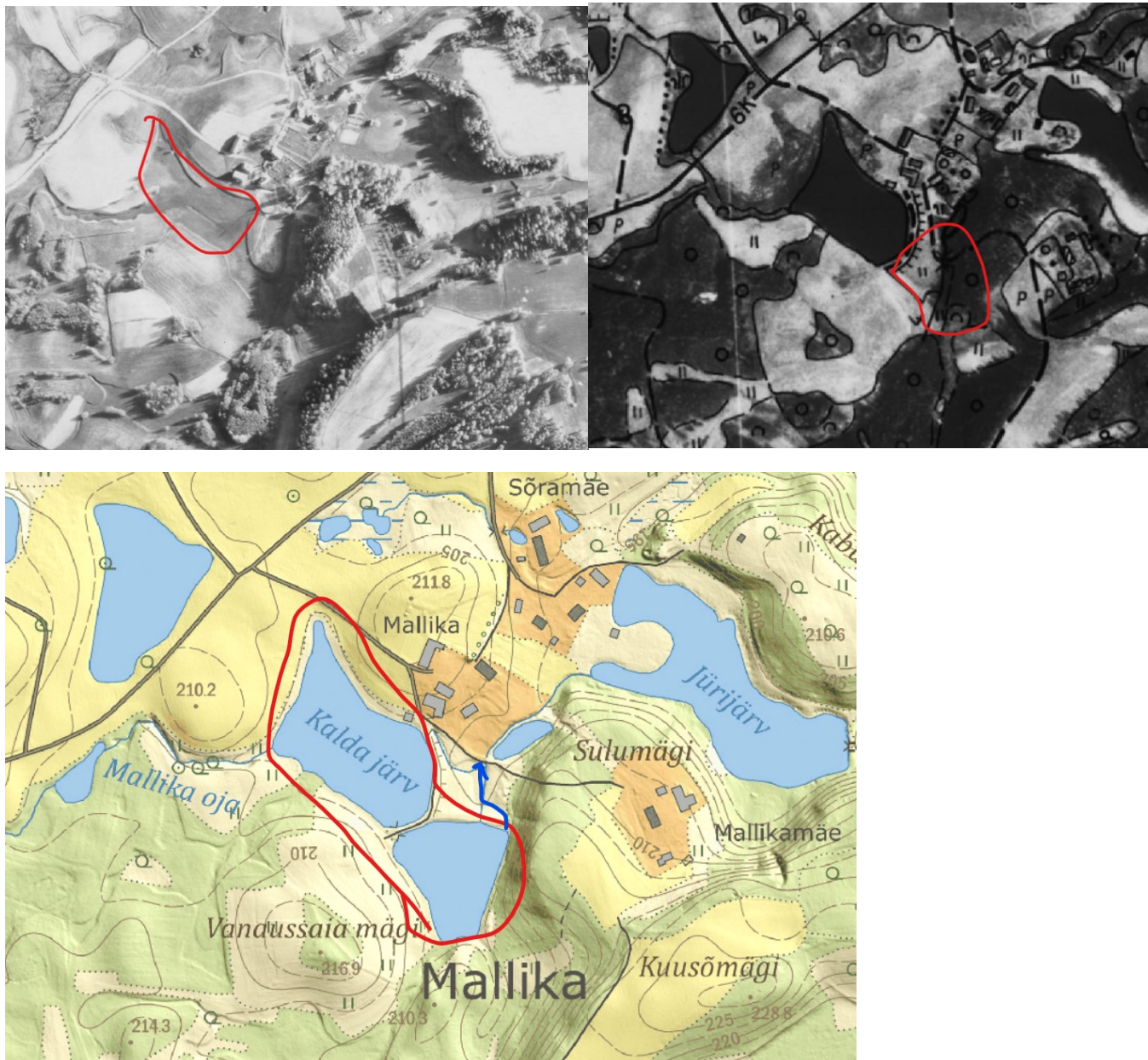

Kalda järve VEE2144210 vaatlus

Vaatleja Marko Vainu, vaatluse aeg 19.07.23.

Tüüp EELISes: varem looduslik järv, alates 2023. mai lõpust paisjärv, sest järve loodepoolset osa pole 1969. aasta ortofotol ning kagupoolsemat veel ka 1998. aasta fotoplaanil ning järv asub registrisse kantud vooluveekogul. Pais EELISes puudub.

Varem oli Kalda järvena arvel vaid loodepoolsem osa, kuid kuna kagupoolne on sama veetasemega, siis alates 2023. aasta esimesest poolest on need ETAKis kaardistatud üheks järveks. Järve läbib EELISesse kantud Mallika oja. Peremees nõustus, et kahte osa on mõistlik käsitleda ühe järvena. Nende vahel on kaks suurt toru ning koprad ja kalad ujuvat kohati torudest läbi ühest osast teise. Järved rajati maastiku ilmestamiseks, kuna järvede asukohtades oli soine heinamaa, mida ei saanud millekski kasutada. Nii sellele, kui allavoolu asuvale Jürijärvele olevat nime andnud Mallika talu peremees, "Regio mees" olevat sõitnud õuele ja küsinud, et mis järvede nimed on. Peremees ei osanud kohe mingeid targemaid nimesid öelda, kui enda talu juures olevale järvele oma perekonnanime "Kalda" ja alumisele järvele küla väidetava esimese elaniku järgi Jürijärv. Peremees on proovinud panna järvedesse forelli, kuid saarmas sööb ära.

Järv on olemas ja korralik:

Kagupoolse lahustüki põhjaservas on vee sees püsti ülevoolutoru ja selle juurde viib pehkinud laudadest sild. Aga toru on taimesodi täis ega toimi peremehe sõnul. Lisaks ei ulatuvat veetase peaaegu kunagi toru otsani. Peremees on pannud sinna sõrmejämeduse vooliku, et allavoolu tiigis veevahetus säiliks ja saaks kastmisvett võtta. Selle kaudu voolas vaatluse ajal teisel pool pinnasevalli jalamil olevast oranžist torust veidi vett välja:

Tegelik väljavool järvest on pinnasevalli idaservast, kuhu on rajatud looduslik maakividest ülevool, mida mööda laskub vesi mitu meetrit (**ETAKis puudu**). Vesi voolavat seal (ehk mööda Mallika oja) peremehe sõnul ainult kevadel ja kohati sügisel. Suvel ja talvel ei voola mitte kunagi ning sügiseti ainult siis, kui on pikemad vihmaperioodid. Sellel aastal lõpetas oja voolamise juba aprillis.

Järeldus: Kuna on pinnasevall ja praktiliselt toimib ainult looduslik künnisülevool ning ülevoolu on väiksem osa aastast, siis oleks üldisema loogika põhjal sobilik muuta tüüp **tehisjärveks**. Teisalt on järv EELISesse kantud oja peal, mistõttu on paisutatav vooluveekogu formaalselt olemas. Lisaks on järvest allavoolu asuv Jürijärv juba varem arvel paisjärvena ning sellel olev pais on registris ja omab veeluba. Seega on korrektsem lugeda Kalda järv jätkuvalt **paisjärveks** ja **kanda pais EELISesse**.